

Інтелектуальна власність – багатомірна складна система відносин всекористування, що стають актуальною складовою процесів привласнення продуктів творчої діяльності людини, спрямованої на розвиток і реалізацію своїх здібностей, завдяки чому нагромаджується і використовується інтелектуально-духовний потенціал суспільного розвитку.

Використання інтелектуальної власності в господарській діяльності з економіко-фінансових позицій є її комерціалізацією, яка виникає на умовах договірних відносин. Саме комерціалізація інтелектуальної власності в умовах ринкових відносин потребує розглядати її як товар і як капітал. Метою комерціалізації є отримання прибутку за рахунок використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві або продажу чи передачі прав на їх використання іншим юридичним чи фізичним особам.

Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності – це взаємовигідні (комерційні) дії всіх учасників процесу перетворення результатів інтелектуальної праці у ринковий товар.

У більшості випадків керівники фірм починають цікавитися включенням об'єктів інтелектуальної власності до складу нематеріальних активів при виникненні наміру збільшити статутний капітал організації. Об'єкти інтелектуальної власності, включені до складу нематеріальних активів підприємства, сприяють його процвітанню і функціонують як повноправні об'єкти власності. Основною проблемою є проблема визначення прав власності на об'єкти.

В Україні інтелектуальна власність може стати тією рушійною силою, яка надасть потужний імпульс розвитку країни, гарантуватиме економічну безпеку країни, сприятиме входженню нашої держави у світову спільноту як достойного партнера.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Немашкало Я.С.

Науковий керівник – Москвіна А.О., канд. екон. наук, доцент

Глобальні проблеми сучасності являють собою сукупність соціально-природних проблем, від вирішення яких залежить соціальний прогрес людства і збереження цивілізації в цілому. Вони взаємопов'язані, виникають як об'єктивний фактор розвитку суспільства, охоплюють всі сторони життя людей та для свого вирішення потребують об'єднаних зусиль усього людства. До них відносяться:

1) криза умов виживання людини: виснаження продовольчих ресурсів, енергії, питної води, чистого повітря, запасів мінеральних речовин;

2) економічна криза: розрив у рівні економічного розвитку між розвиненими країнами і країнами, що розвиваються, «третього світу»;

3) політична криза: розвиток безлічі конфліктів етнічного і расового характеру, загроза нової світової війни і міжнародний тероризмом;

4) демографічна криза: нерівномірний і некероване зростання населення, дестабілізація демографічної ситуації на планеті;

5) екологічна криза: забруднення навколишнього середовища, порушення стійкості між суспільством і природою.

б) загроза термоядерної війни: гонка озброєнь і випробування ядерної зброї, генетичні наслідки цих випробувань, некерований розвиток ядерних технологій;

7) проблема здоров'я людства: поширення Сніду, гепатиту С, наркоманії та ін.

Глобальні проблеми є наслідком протистояння природи і суспільства, а також невідповідність або несумісності різноспрямованих тенденцій у ході розвитку самої людської цивілізації. Природа існує за принципом негативного зворотного зв'язку, в той час як людська культура – за принципом позитивного зворотного зв'язку.

Характер еволюційних перетворень, здійснених суспільством протягом ХХ ст., був настільки інтенсивний, що поставив людство на грань вимирання. Рекомендації вчених виявляються безсилими перед обличчям наслідків впливу людини на природу. У зв'язку з глобальними змінами, що відбулися до кінця ХХ століття, викликаними техногенними факторами, людство усвідомило той факт, що вирішення завдань, пов'язаних із збереженням земної цивілізації є настільки складним, що вимагає міжнародного співробітництва для їх вирішення: демографічний перехід – природний кінець демографічного вибуху 1960-х років, ядерне роззброєння, енергозбереження, Монреальський протокол (1989) – боротьба з озоновими дірками, Кіотський протокол (1997) – боротьба з глобальним потеплінням, Римський клуб (1968) – гармонізація відносин людини і природи тощо.

Від того, наскільки правильно будуть вирішуватися сучасні глобальні проблеми людства, залежить життя на планеті в майбутньому. Існує спеціальна наукова галузь, яка займається вивченням і вирішенням глобальних проблем – глобалістика. В цій сфері працюють наукові фахівці різних областей. В цілях подолання глобальних проблем сучасності суспільство має спиратися на певні базисні цінності. Багато

сучасних вчених вважають, що такими цінностями можуть бути цінності гуманізму – вияв загальнолюдського початку, система ідей і цінностей, що затверджують універсальну значущість людського буття в цілому і окремої особистості зокрема. Також необхідно переходити на принципи сталого розвитку. Проте в ситуації, коли наслідки настільки вагомі, а проблеми нарастають все з більшою силою, принципів сталого розвитку недостатньо. Необхідно до сталого розвитку додати ноосферний та духовний, що вимагає зміни свідомості людини у бік її екологізації, окультурення, переорієнтації на ціннісний розвиток, одуховлення всіх починань господарського життя, соціальної та індивідуальної відповідальності членів суспільства перед майбутніми поколіннями.

ВПЛИВ СПОСОБІВ ПЕРЕХОДУ КРАЇН ДО РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА СУЧАСНИЙ СТАН ЇХ ТЕРИТОРІЙ

Раїна Д.С.

Науковий керівник – Москвіна А.О., канд. екон. наук, доцент

Ринкова система є нині найбільш ефективною для вирішення основних економічних проблем особливо з точки зору довгострокового економічного розвитку, що зумовлює необхідність переходу до сучасної ринкової економіки. Цей процес включає лібералізацію економіки, глибокі інституційні зміни, структурні перетворення.

Практика країн, що входили в «світову соціалістичну систему», демонструє два основних варіанти трансформації адміністративно-командної системи в ринкову: еволюційний шлях поступового створення ринкових інститутів (Китай, Угорщина) і «шокова терапія», що застосовувалася в Україні, Росії та більшості країн Центральної і Східної Європи тощо.

Характерною рисою еволюційного шляху є те, що держава на основі довгострокової стратегії реформ крок за кроком замінює механізми командної системи ринковими відносинами. Початок реформи зв'язується з встановленням рівноваги на споживчому ринку, ринкові відносини спочатку охоплюють сферу сільського господарства, виробництва та збуту споживчих товарів і лише потім поширюються на інвестиційні галузі. Імпульс, даний розвитку сільського господарства та пов'язаних з ним галузей, стає своєрідним мотором подальшого поширення ринкових механізмів і одночасно створює сприятливий соціальний фон для подальшого поглиблення реформ.

Стратегія «шокової терапії» заснована на неоліберальній теорії, згідно з якою ринкова економіка є саморегульованою системою, тому